

KOETOIMINTA

Soklin koetoiminta on määräaikaista toimintaa, jossa kaivetaan ja louhitaan rajattu määrä malmia Loitson esiintymästä sekä testataan rikastus- ja vesienhallintaratkaisuja käytännössä.

Miksi Soklissa tehdään koetoimintaa?

Keräämme luotettavaa tietoa siitä, miten kaivostoiminta voidaan toteuttaa vastuullisesti ja kannattavasti. Teemme koetoimintaa rajatulla alueella ja hyödynnämme siinä pääosin jo olemassa olevia rakenteita.

Kuinka laajaa koetoiminta on?

Koetoiminta on huomattavasti pienempää kuin varsinainen kaivostoiminta.

Keskeiset mitoitustiedot:

- Käsiteltävä malmimäärä noin 170 000 tonnia
- Kovan kiven osuus on 3 000 tonnia, muu osuus on pehmeää, kaivinkoneella kaivettavaa malmia
- Koerikastamon kapasiteetti enintään noin 10 tonnia tunnissa
- Koelouhinta kestää 4–6 kuukautta, koerikastamo toimii noin 3 vuotta
- Koelouhoksen kuivanapitopumppaus kestää noin yhden vuoden

Koelouhoksen pinta-ala on 2,3 hehtaaria ja kaivettavan malmipatjan paksuus on keskimäärin noin 4 metriä, jos se levitettäisiin louhosalueelle tasaisesti.

Mitä tietoa koetoiminnalla kerätään?

Rikastamossa on tarkoitus tuottaa rauta- ja fosfaattirikasteita sekä tutkia harvinaisten maametallien ja niobin erottamista omiksi tuotteikseen. Toiminnan aikana pystymme myös testaamaan vesien- ja pölynhallinnan ratkaisuja sekä kahta erilaista rikastushiekan käsittelyvaihtoehtoa. Koelouhinta antaa meille hyödyllistä tietoa kaivostoiminnan tehokkuudesta ja ympäristöystävällisyydestä. Lisäksi tuotamme mittaus- ja seurantatietoa tulevaa ympäristövaikutusten arviointia sekä varsinaisen kaivoksen ympäristöluvitusta varten.

Syntykö toiminnasta paljon liikennettä?

Liikenne on vähäistä ja pääosin alueen sisäistä. Teemme alueen sisällä noin viisi kuorma-autokuljetusta päivittäin Loitson louhoksen ja tukikohdassa sijaitsevan rikastamon välillä. Kuljetamme rikasteita pois alueelta keskimäärin kaksi kuorma-autollista päivässä. Kuljetukset rajataan aikavälille klo 7–19. Emme kuljeta malmia pois alueelta, sillä se käsitellään paikan päällä.

Ulkopuolinen liikenne rajataan työmaa-alueen ulkopuolelle. Rakentamislukenne on jo käynnistynyt, ja pyrimme minimoimaan sitä hyödyntämällä olemassa olevia rakenteita.

Miksi koetoiminnasta ei tarvitse tehdä ympäristövaikutusten arviointia?

Soklin koetoiminta on luonteeltaan kokeellista, rajattua ja määräaikaista sekä kooltaan ja vaikutuksiltaan selvästi alle YVA-kynnysarvojen. YVA-menettelyä käytetään, jos louhinta- tai kaivuualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai irrotettavan aineksen määrä vähintään 550 000 tonnia vuodessa.

Koetoiminnan tarkoitus on tuottaa YVAssa ja varsinaisen kaivoksen lupaprosessissa tarvittavaa tietoa vesienhallinnasta ja ympäristövaikutuksista.

Jos vesi on puhdasta tullessaan koerikastamolta, miksi se pitää levittää jängälle?

Purkuveden johtaminen takaisin luonnonkiertoon tapahtuu hallitusti. Johtamalla vettä vesienkäsittelyn jälkeen ensin jängälle varmistamme sen, että puhdistettu vesi suotautuu myös luonnollisella tavalla.

Miten koelouhos ja -rikastamo aidataan?

Koelouhoksen kaikki toiminnot aidataan. Louhoksen aidattavan alueen pinta-ala on noin 18 hehtaaria. Rikastamon aidattavan alueen pinta-ala on noin 21 hehtaaria. Pääosa aidoista poistetaan, kun toiminta on päättynyt ja jälkihoidot tehty.

Jokaisenoikeudet säilyvät työmaa-alueen ulkopuolella. Alueella saatetaan lisäksi tehdä muita rajauksia työmaa- ja turvallisuussyistä. Laajaa, pysyvää aitaa koko alueen ympäri ei tehdä.

Putoavatko porot louhokseen?

Eivät putoa. Koelouhos on rajattu ja valvottu työmaa-alue. Turvallisuusjärjestelyt, kuten pengerrykset, merkinnät ja rajaukset, estävät pääsyn vaarallisiin kohtiin.

Saavatko eläimet ja ihmiset koetoiminnasta säteilyä?

Koetoiminta ei nosta ympäristön säteilytasoja. Soklin alueen säteily on luonnon taustasäteilyä. Tämä ei aiheuta vaaraa alueella liikkuville eläimille tai ihmisille.

Koetoiminnan aikana säteilyä seurataan ja hallitaan säteily- ja ydinenergiainsäädännön mukaisesti. Säteilyturvakeskus (STUK) valvoo toimintaa.

Poistetaanko alueelta koetoiminnan vuoksi puustoa?

Metsänraivaus on vähäistä, eikä laajamittaisille avohakkuille ole tarvetta. Puustoa poistetaan mm. malmin välivaraston, vesialtaiden ja maanlajitysalueiden kohdalta sekä rikastamon alueella rikastushiekan läjityspaikoilta ja -alueilta. Pääosa tästä alueesta on suota. Tavoitteenamme on minimoida maankäytön lisävaikutukset.

